

Maaeluministeeriumi
raamatupidamine ja tehingute
seaduslikkus 2016. aastal

Maaeluministeeriumi raamatupidamine ja tehingute seaduslikkus 2016. aastal

Kokkuvõte auditeerimise tulemustest

Mida me auditeerisime?

Riigieelarve seadus kohustab Riigikontrolli igal aastal auditeerima riigi raamatupidamise aastaaruande õigsust ning riigi tehingute seaduslikkust. Riigi raamatupidamise aastaaruandesse konsolideeritakse kõigi riigiraamatupidamiskohustuslaste, riigi äriühingute, riigi asutatud sihtasutuste ning riigi tulundusasutuse finantsaruanded, kus on kajastatud tehtud majandustehinguid.

Maaeluministeeriumi raamatupidamise ja tehingute seaduslikkuse audit on osa riigi raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja riigi tehingute seaduslikkuse hindamisest. Selleks, et anda hinnang riigi raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele, tegi Riigikontroll audititoiminguid Maaeluministeeriumis, kontrollides

- riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohalt oluliste finantsaruande kirjade kajastamise õigsust ministeeriumi finantsaruandes ja
- 2016. aasta eelarve täitmise aruande õigsust ning
- 2016. aastal sooritatud majandustehingute vastavust riigieelarve seadustele ning riigihangete seadusele.

Lisaks tegi Riigikontroll sisekontrollisüsteemi toimivusele hinnangu andmiseks audititoiminguid kaupade ja teenuste müügist tulu saamise ja seakatkuga seotud kulude tegemise valdkonnas.

Mida me auditi tulemusel järeldasime?

Riigikontrolli hinnangul on auditiaruande punktis 3 esitatud Maaeluministeeriumi finantsaruande kirjed 31.12.2016. aasta seisuga kajastatud raamatupidamise hea tava kohaselt, sh on järgitud avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendit ning raamatupidamise seadust. Riigikontrolli arvates on ministeerium ja tema valitsemisala asutused lähtunud tehingute kajastamisel täielikust ja asjakohasest infost.

Riigikontrolli hinnangul annab Maaeluministeeriumi 2016. aasta eelarve täitmise aruanne, mis näitab eelarvekuludena 303 404 124 eurot, investeeringutena 5 549 089 eurot, finantseerimistehingutena –1 501 111 eurot ja tuludena 292 878 187 eurot, usaldusväärset teavet ministeeriumi kogutud tulude (sh laekunud toetuste), tehtud kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute kohta.

Riigikontrolli arvates on Maaeluministeeriumi majandustehingud olulises osas sooritatud kooskõlas riigieelarve seadusega, 2016. aasta riigieelarve seadusega ning 2016. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadusega.

Riigikontrolli hinnangul on Maaeluministeerium olulises osas järginud riigihangete seaduse põhimõtteid.

Sisukord

Riigikontrolli järeldused auditeeritud valdkondade kohta	4
Ministeeriumi valitsemisala raamatupidamise korralduses esineb puudusi	4
Ministeeriumi valitsemisala majandustehingud on valdavalt seaduslikud	4
Ministeeriumi valitsemisala asutused on tulude kogumisel järginud õigusakte	5
Ministeerium ning tema valitsemisala asutused on teinud tegevuskulusid ja finantseerimistehinguid üldjuhul sihipäraselt	6
2016. aasta riigieelarve seaduses ja selle seletuskirjas esineb puudusi	7
Ministeerium ja tema valitsemisala asutused on eksinud riigihangete seaduse vastu	8
Ülevaade riigivalitsemise reformi kava elluviimisest Maaeluministeeriumis	11
Varasemate soovituste rakendamine	12
Riigikontrolli soovitused ja maaeluministri vastused	14
Auditi iseloomustus	15
Riigikontrolli varasemaid auditeid Maaeluministeeriumi raamatupidamise valdkonnas	18
Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid	19

Riigikontrolli järeldused auditeeritud valdkondade kohta

Raamatupidamisarvestus

Teadmiseks, et

avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi järgi tuleb toetuse andmine kajastada tekkepõhiselt, s.t toetuse andmise kulu tuleb kajastada selles perioodis, millal toetuse saaja tegi tegevuskulud või soetas põhivara.

Ministeeriumi valitsemisala raamatupidamise korralduses esineb puudusi

1. Audiitorid leidsid mitmeid eksimusi tehingute kajastamisel ning nõuete ja kohustiste inventuuride tegemisel. Kuigi osa vigu parandati auditi ajal, viitavad need siiski arvestuse korralduse puudustele ja võivad põhjustada vigu, kui arvestuse korraldust ei parandata.
2. Mitmel varasemal aastal on Riigikontroll juhtinud tähelepanu puudustele Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) toetuste tekkepõhises kajastamises. Ka käesoleva auditi ajal tuvastasid Riigikontrolli audiitorid sarnaseid vigu. Auditi käigus küll vead parandati, kuid Riigikontrolli hinnangul ei ole PRIA töö endiselt selliselt korraldatud, et oleks tagatud toetuste õiges perioodis kajastamine.
3. Riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast olulised ministeeriumi finantsaruande kirjed ja Riigikontrolli hinnangud nende kajastamisele raamatupidamises on esitatud tabelis 1. Kirje summad on võetud 29.05.2017. a Maaeluministeeriumi kantsleri allkirjastatud saldoandmikust.

Tabel 1. Auditeeritud finantsaruande kirjed

Auditeeritud finantsaruande kirje nimetus	Kirje summa eurodes	Kas tehingud on kajastatud raamatupidamises korrektset?
Toetustega seotud muud nõuded ja ettemaksed	178 633 225	Jah
Laenukohustused	141 266 625	Jah
Saadud sihtfinantseerimine	303 276 753	Jah
Antud sihtfinantseerimine	282 242 034	Jah

Tehingute seaduslikkus

Ministeeriumi valitsemisala majandustehingud on valdavalt seaduslikud

4. Tabelis 2 on antud ülevaade sellest, milliseid tegevusvaldkondi Riigikontroll auditeeris ning millised olid peamised järeldused majandustehingute õiguspärasuse kohta kontrollitud tegevusvaldkondades. Tegevuste rahaline maht, mis on esitatud sulgudes tegevusvaldkonna järel, on võetud Maaeluministeeriumi 2016. aasta riigieelarve täitmise aruandest, mille on kantsler kinnitanud 31.05.2017.

Tabel 2. Auditeeritud tegevusvaldkonnad

Auditeeritud tegevusvaldkond	Auditeeritud asutus	Kas tehingute tegemisel on järgitud lisas 1 toodud õigusaktide põhimõtteid?
Tulude kogumine (8,7 miljonit eurot)		
Tulu majandustegevusest (põllumajandustoodangu müük)	ETKI	Jah
Toetuste saamine (282,9 miljonit eurot)		
Maaelu ja põllumajanduse valdkonna välistoetused ja nende kaasfinantseeringu saamine	PRIA	Jah
Toetuste andmine (247,8 miljonit eurot)		
Maaelu ja põllumajanduse valdkonna sihtfinantseerimise vahendamine, taudikahjude hüvitamiseks toetuste andmine	PRIA, VTA	Jah
Tegevuskulude tegemine (54,4 miljonit eurot)		
Seakatku leviku tõkestamisega seotud kulud	VTA	Jah, v.a. punktides 42–45 toodud tähelepanekute puhul
Hanketegevus		
Riigihangete korraldamine	kogu valitsemisala	Jah, v.a. punktides 29–34 toodud tähelepanekute puhul
Finantseerimistehingute tegemine		
Sekkumistoodete kokkuostmine (1,1 mln eurot); ekspordi- ja impordi tagatiste laekumine (0,7 mln eurot); tagatiste tagasimaksed (1,1 mln eurot)	PRIA	Jah

VTA – Veterinaar- ja Toiduamet, ETKI – Eesti Taimekasvatuse Instituut, PRIA – Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet

Ministeeriumi valitsemisala asutused on tulude kogumisel järginud õigusakte

Tulude kogumine

5. Maaeluministeeriumi valitsemisala kogutud tulud olid 2016. aasta eelarve täitmise aruande järgi 292,9 miljonit eurot (sh saadud ELi toetused koos riikliku kaasfinantseerimisega 282,9 miljonit, tulu kaupade ja teenuste müügist 8,7 miljonit) ning tulud kokku on 2015. aasta tuludega võrreldes suurenenud 76,8 miljoni euro võrra (sh saadud toetused on suurenenud 76 miljoni võrra ning tulu kaupade ja teenuste müügist ning muud tulud kokku on suurenenud 0,8 miljoni võrra).

6. Auditi käigus kontrolliti, kas maaelu ja põllumajanduse toetamiseks saadud toetused on PRIA edasi maksnud toetuste saajatele toetuse määramise otsuste alusel. Samuti selgitati, kas Eesti Taimekasvatuse Instituudi sisekontrollisüsteem, sh töökorraldus, loob piisava aluse, et põllumajandustoodangu müügist saadavate tulude kogumisel järgitaks riigivaraseaduse üldpõhimõtteid.

7. Audiitorid jõudsid järgmiste järeldusteni:

- Maaelu ja põllumajanduse toetamiseks saadud toetused on PRIA edasi maksnud toetuste saajatele toetuse määramise otsuste alusel.

- Üldiselt loob Eesti Taimekasvatuse Instituudi sisekontrollisüsteem tulude kogumisel piisava aluse riigivaraseaduse üldpõhimõtete järgimiseks.
- Põllumajandustoodangu müügihindade määramisel ja müügitulu kogumisel on Eesti Taimekasvatuse Instituut juhindunud enamasti põhimõttest suurendada kasu ja vältida kahju, mis riik võib neist toimingutest või tehingutest saada.
- Tulu on kogutud kooskõlas õigusaktidega ning läbipaistvalt ja kontrollitavalt, seejuures on laekunud raha kantud riigieelarve tuludesse.

Ministeerium ning tema valitsemisala asutused on teinud tegevuskulusid ja finantseerimistehinguid üldjuhul sihipäraselt

Tegevuskulude tegemine

Teadmiseks, et

tegevuskulude hulgas on

- toetusi 247,8 miljonit,
- tööjõu- ja majandamiskulusid 54,4 miljonit ning
- muid tegevuskulusid 1,2 miljonit eurot.

Finantseerimistehingute tegemine

8. Ministeeriumi valitsemisalale oli 2016. aastal riigieelarves tegevuskuludeks ette nähtud 344,3 miljonit eurot (sh eelmisest eelarveaastast oli 2016. aastasse üle toodud 27,4 miljonit). Sellest kulutati 2016. aastal 303,4 miljonit eurot ning võrreldes 2015. aastaga suurenesid kulud 23,6 miljoni euro võrra. Järgmisesse eelarveaastasse viidi tegevuskuludeks ette nähtud raha kokku 38,2 miljonit eurot ning selle raha üleviimist on Riigikontrolli arvates kõikidel juhtudel põhjendatud.

9. 2016. aastal riigieelarves tegevuskuludeks ette nähtud rahast oli 284,6 miljonit eurot eraldatud toetuste andmiseks (sh eelmisest eelarveaastast 2016. aastasse üle toodud 22,7 miljonit). Sellest kulutati 2016. aastal 247,8 miljonit ning võrreldes 2015. aastaga kasvas toetuste andmine 20,3 miljoni euro võrra.

10. Finantseerimistehinguteks oli 2016. aastal eelarves ette nähtud 0,5 miljonit eurot (s.o sekkumistoodete kokkuostuks oli ette nähtud 2,6 miljonit, sekkumisladudesse ostetud toodete müügist plaaniti saada 2,1 miljonit eurot). Sekkumistooteid osteti 2016. aastal 1,1 miljoni euro eest, ekspordi ja impordi tagatistena on PRIA-le laekunud 0,7 miljonit eurot ning PRIA on tagatise tagasi maksnud 1,1 miljonit eurot.

11. Auditi käigus selgitati, kas Maaeluministeeriumi töökorraldus ning sisekontrollisüsteem loovad piisava aluse eraldatud raha sihipäraseks kasutamiseks.

12. Audiitorid jõudsid järgmiste järeldusteni:

- Üldiselt loob ministeeriumi sisekontrollisüsteem, sh töökorraldus, piisava aluse raha sihipäraseks kasutamiseks.
- 2016. aastal kasutati toetuste andmiseks ja vahendamiseks 247,8 miljonit eurot ja seda on üldjuhul kasutatud sihipäraselt, maksete tegemisel on peetud kinni eelarve piirmääradest.
- 2016. aastaks seakatku leviku tõkestamisega seotud kuludeks eraldatud raha on üldjuhul kasutatud sihipäraselt, kulutuste tegemisel on peetud kinni eelarve piirmääradest.

- Finantseerimistehinguteks eraldatud raha kasutati selleks määratud otstarbe kohaselt, s.t sekkumiskokkuostu korraldamiseks.

2016. aasta riigieelarve seaduses ja selle seletuskirjas esineb puudusi

2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskiri

13. Riigikontroll on oma iga-aastastes finantsauditites järjepidevalt pööranud tähelepanu riigieelarve koostamise protsessile. Auditeeritud perioodil keskendus Riigikontroll 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirja sisu hindamisele. Selleks analüüsisid audiitorid seletuskirjas esitatud infot ning konkreetseteks tegevusteks ettenähtud raha kasutamist.

14. Seletuskirja tähtsust ja selle suurenemist rõhutab ka Rahandusministeeriumi kava lisada igaaastase riigieelarve seletuskirja täiendav info järgneva kolme aasta perspektiivis kavandatavate investeeringute, rahavoogude prognoosi ja eelarvelise bilansi kohta.

15. Analüüsi eesmärk oli selgitada, kas 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas ministeeriumi valitsemisala kohta esitatud selgitused on arusaadavad, selged, täielikud, läbipaistvad ja ratsionaalsed. Samuti sooviti saada teada, kas riigieelarve raha kulutati nendeks tegevusteks, mida seletuskirjas oli kirjeldatud.

16. Riigikontrolli hinnangul on ministeeriumi kohta esitatud info kvaliteetne, kui see on

- arusaadav ja selge – seletuskirja lugedes on võimalik ilma lisateadmisteta vastava valdkonna kohta aru saada, millest eelarve summa koosneb, ja mis tegevusi kavatakse selle eest teha;
- täielik ja läbipaistev – kõik olulised read on lahti seletatud, puuduvad suured summad, mille sisu ei ole selgitatud või on selgitatud pealiskaudselt, seletuskirja ja vastuvõetud eelarve vahel ei ole olulisi erinevusi, olulisemad eelarve muutused võrreldes eelneva aastaga on selgitatud;
- ratsionaalne – ei ole esitatud detailseid selgitusi ebaoluliste summade kohta.

17. Auditi käigus võrreldi 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas toodud Maaeluministeeriumi valitsemisala infot 2016. aasta riigieelarve seadusega. Muu hulgas vaadati, kas eelarves ja selle seletuskirjas on eelarveridadel ühesugused summad. Valikuliselt kontrolliti, kas ka tegelikult kulutati eelarveraha seletuskirjas planeeritud tegevusteks.

18. Auditi käigus selgus, et 2016. aasta riigieelarve seaduses ei ole Maaeluministeeriumi valitsemisala finantseerimistehingud korrektselt sätestatud. Nimelt on 2016. aasta riigieelarve seaduses näidatud finantsvarade suurenemise ja finantsvarade vähenemise ridadel olevad arvud vastupidise märgiga: Maaeluministeeriumil oli seaduse järgi ette nähtud saada finantseerimistehingutest tulu 0,5 miljonit eurot, kuigi tegelike plaanide järgi oli vaja sekkumistoodete kokkuostuks hoopis 0,5 miljonit eurot rohkem, kui pidi laekuma nende müügist.

19. 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirja tekstist nähtub, et sekkumistoodete kokkuostuks planeeriti 2,56 miljonit eurot ja selle väljamineku oleks pidanud nii seaduses kui ka seletuskirjas esitatud tabelis kajastama finantsvara suurenemisena, kasutades summa ees miinusmärki. Sekkumisladudesse ostetud toodete müügist plaaniti saada 2,06 miljonit eurot, ja kuna tegemist on raha laekumisega, siis tulnuks vara vähenemine näidata plussmärgiga. 2016. aasta riigieelarve seaduses ega seletuskirjas esitatud tabelis ei ole aga finantsvarade suurenemist miinusmärgiga ja finantsvarade vähenemist plussmärgiga näidatud.

20. Maaeluministeeriumi selgituse järgi juhtisid nad korduvalt Rahandusministeeriumi tähelepanu sellele, et 2016. aasta riigieelarve seaduses ja selle seletuskirja viimastes versioonides ei ole finantsvarade suurenemise ja finantsvarade vähenemise ridadel arvude ees olevad märgid õiged, ja palusid need märgid parandada.

21. Riigikontrolli arvates oleks Maaeluministeeriumil olnud võimalus taotleda Rahandusministeeriumilt enda finantseerimistingute 2016. aasta riigieelarve seaduses õigeks viimist selle seaduse muutmise seadusega 2016. aasta lõpus, kuid seda ministeerium ei teinud.

22. Lisaks tuvastasid Riigikontrolli audiitorid seletuskirja analüüsimisel, et võrreldes eelmise eelarveaastaga oli mitme eelarveaasta summa oluliselt muutunud, kuid seda ei olnud kõigil juhtudel põhjendatud. Mõnel juhul jäi eelarveaasta mõistmiseks toodud selgitusest väheseks ja seletuskirja tabelites esines arvutusvigu.

23. Riigikontrolli arvates on Rahandusministeeriumi juhtimisel koostatud riigieelarve seletuskiri oluline dokument, kus kirjeldatakse, milleks maksumaksja raha kasutatakse ja millised on prioriteedid. Seega peab seletuskiri olema kvaliteetne, sh peavad kõik arvulised näitajad seaduses, seletuskirja tabelites ja tekstis olema kajastatud samades summades; selgitatud peab olema, milleks raha kasutatakse; selgitused peavad olema arusaadavad, selged, täielikud, läbipaistvad ja ratsionaalsed. Eelarve seletuskiri annab avalikkusele ja Riigikogule aluse kulude sihipärasuse ja vajalikkuse hindamiseks. Seletuskirjas esitatud selgituste ebapiisavus või mittetäielikkus põhjustab riski, et pole võimalik kontrollida ega hinnata, kas riigieelarve seadusega erinevateks tegevusteks raha andmine on vajalik ja kas eraldatud raha kasutati sihipäraselt.

24. **Riigikontrolli soovitus maaeluministrile:** parandada koostööd Rahandusministeeriumiga riigieelarve seaduse seletuskirja koostamisel ning veenduda seletuskirjas esitatud andmete piisavuses ja korrektsuses.

Maaeluministri vastus: nõustume Riigikontrolli märkustega, oleme arutanud Rahandusministeeriumi ametnikega edasist koostöö tõhustamist, et edaspidi oleks riigieelarve seaduse seletuskirjas esitatud andmed piisavad ja korrektsed.

Ministeerium ja tema valitsemisala asutused on eksinud riigihangete seaduse vastu

Ministeeriumi hanked

25. Riigikontrolli kontrollis valitud tehingute ulatuses ministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste soetuste vastavust riigihangete seaduse nõuetele. Seejuures keskenduti riigihangete menetlust puudutava sisekontrollisüsteemi hindamisele ning hinnati valitud tehingute puhul,

kas korraldatud hanked on kooskõlas nii riigihangete seaduse kui ka selle seaduse alusel koostatud asutuste sisekordadega. Samuti kontrolliti, kas hanked on korraldatud riigihangete seaduses nõutud viisil.

26. Kontrolli tulemusel tegi Riigikontroll järgmised järeldused:

- Riigikontrolli hinnangul on ministeerium ja tema valitsemisala asutused loonud hankemenetluse korraldamiseks piisava kontrollisüsteemi, sh on hangete tegemist reguleerivad korrad asja- ja ajakohased ning kooskõlas riigihangete seadusega.
- Kontrollitud hangete ulatuses esines ministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes puudusi kehtestatud sisekontrollisüsteemi ja riigihangete seaduse põhimõtete järgimisel ning neid puudusi on käsitletud käesoleva aruande punktides 29–34 ja ministeeriumi juhtkonnale saadetud märgukirjas.

Riigi raamatupidamise aruannet ja tehingute seaduslikkust auditeerides täidab Riigikontroll **grupiauditiitori** rolli. See tähendab, et Riigikontroll peab määrama kindlaks riigi seisukohalt olulised üksused, kelle auditeerimist tuleb Riigikontrollil juhendada, ning õigusaktid, mis on auditiga hõlmatud.

27. Riigikontroll on **grupiauditiitorina** määranud kindlaks, kellel riigi valitseva mõju all olevatest sihtasutustest ja riigi äriühingutest tuleb avaliku sektori vandeauditiitorilt tellida tehingute seaduslikkuse audit. Selle auditi ulatuseks on riigihangete seaduse tähtsamad normid.

28. Auditeeriti Maaelu Edendamise Sihtasutust, milles Maaeluministeerium teostab asutajaõigusi. Selle tulemusena selgus, et sihtasutus on loonud hanketegevuse korraldamiseks riigihangete seaduse nõudeid järgiva sisekontrollisüsteemi ja on auditeeritud perioodil asjade ostmisel, teenuste tellimisel, ideekonkursside korraldamisel, ehitustööde tellimisel ning ehitustööde ja teenuste kontsessioonide andmisel järginud riigihangete seaduses sätestatud üldpõhimõtteid ja nõudeid.

29. Riigikontroll tuvastas riigihangete kontrolli käigus, et Maaeluministeerium sõlmis ilma avatud hankemenetlust korraldamata 2014. aastal tähtajatu lepingu turbetarkvara soetamiseks ja selle juurutamiseks. Hankemenetluse korraldamata jätmist põhjendas ministeerium riigihangete seaduses lubatud erandiga, mille puhul ei pea hankija järgima riigihangete seadust, kui sõlmitava lepingu täitmine eeldab kooskõlas õigusaktidega eriliste turvalisusnõuete täitmist.

30. Riigikontrolli hinnangul soetas ministeerium laiatarbe turbetarkvara, mille puhul ei ole selle erandi kasutamine põhjendatud. Sellele viitab ka see, et sõlmitud lepingule ei ole seatud piirangut, et tegemist on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud dokumendiga. Kokku tasuti selle lepingu kehtivuse jooksul 64 755 eurot (käibemaksuta), ja kuna see ületab **riigihanke piirmäära**, siis oleks tulnud korraldada avatud hankemenetlus. Leping on praeguseks lõpetatud ja 2017. aastal on sõlmitud sama tarnijaga ilma hankemenetlust korraldamata uus leping.

31. Veterinaar- ja Toidulaboratoorium on riigihangete registrile teadlikult esitanud valeandmeid, mis on sobimatu käitumine:

- Veterinaar- ja Toidulaboratoorium on ostnud 2016. aastal 10 540 euro ulatuses R-Biopharm ASi ensümaatilisi kitte, korraldamata selleks hankemenetlust.

Labor sõlmis 2015. aasta novembris lepingu, millega soovis 2016. aasta jooksul osta kitte kokku 7640 euro eest. Kuna

Tähelepanekud riigihangete seaduse järgimise kohta ministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes

Riigihanke piirmäärad:

- asjade ja teenuste hankelepingu ning ideekonkursi korral 40 000 eurot;
- ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessiooni korral 250 000 eurot.

lepingus on sätestatud, et soovi korral võib labor osta tooteid ka suuremas koguses, ostetigi lepingus algul kavandatud ca 40% enam kitte. Labori selgitusel oli rohkem kitte vaja, sest seoses lõssipulbri sekkumiskokkuostuga tuli teha enam analüüse. Labor esitas jaanuaris 2017 riigihangete registrile selle lepingule viidates riigihanke aruande ja aruande lisa, mille järgi oli korraldatud lepingu sõlmimiseks väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlus. Tegelikult labor hankemenetlust korraldanud ei olnud ehk registrile esitati valeandmed.

Riigikontrolli hinnangul oleks labor pidanud korraldama väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlust, kui selgus, et ostuvajadus suureneb ja hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, ning esitama registrile sellekohased andmed.

- Veterinaar- ja Toidulaboratoorium jättis patogeensete mikroorganismide proovivõtukomplektide ostmiseks lihthanke korraldamata, kuna eeldas, et saadavad pakkumused jäävad alla 10 000 euro ehk alla [lihthanke piirmäära](#). Laborile tehti komplektide kohta müügipakkumine summas 12 090 eurot. Selle asemel et saadud pakkumus tagasi lükata ja korraldada lihthange (s.t avaldada registris hanketeade), sõlmis labor selle pakkumuse alusel 08.12.2015 hankelepingu. Vaatamata sellele, et lihthanget tegelikult ei korraldatud, esitas laboratoorium jaanuaris 2017 riigihangete registrile lihthanke aruande ja selle lisa.

Lihthanke piirmäär — 10 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ning 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral.

Lihthanke menetlus algab lihthanke teate avaldamisega registris. Pärast lepingu sõlmimist esitab hankija registrile riigihanke aruande ja pärast lepingu lõppemist aruande lisa.

32. Veterinaar- ja Toiduamet on ostnud 2016. aastal kahelt pakkujalt erinevate seakatkuga nakatunud farmide desinfitseerimise teenust kokku 71 286 euro ulatuses, korraldamata selleks eelnevalt hankemenetlust. Teenuse tellimiseks sõlmiti kolm lepingut, mille kõigi puhul küsiti pakkumus vaid ühelt pakkujalt, kellega siis ka hankeleping sõlmiti. Ametilt saadud selgituse kohaselt tingis hankemenetluse tegemata jätmise kriisiolukord, mis vajas viivitamatut tegutsemist. Ka 2015. aastal olid sama teenuse ostuks samal põhjusel hanked korraldamata. Riigihangete seadus võimaldab kiireloomulise olukorra puhul korraldada väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlust.

33. Lisaks tuvastas Riigikontroll riigihangete kontrolli käigus kaks korraldamata lihthanget kokku 36154 euro eest. Detailne info korraldamata lihthangete kohta on toodud juhtkonnale saadetud märgukirjas.

34. Võrreldes 2015. aastaga on valitsemisala asutustes ostude planeerimine ja riigihangete korraldamine paranenud, kuid jätkuvalt esineb ostude tegemist ilma hankemenetlust korraldamata.

35. Riigikontrolli soovitused maaeluministrile:

- tõsta ostude planeerimise täpsust ja parandada valitsemisalas hanketegevust, sh nõuda kaupade ostmise ja teenuste tellimise korraldamist kooskõlas riigihangete seaduse nõuetega, et tagada raha läbipaistev, kontrollitav, otstarbekas ja säästlik kasutamine;

- rakendada meetmeid, et edaspidi vältida valeandmete esitamist riigihangete registrile.

Maaeluministri vastus: võtame arvesse tehtud tähelepanekud ning järgime Riigikontrolli soovitusi rakendada meetmeid hankekorralduse parandamiseks. Eesmärgiks on läbi viia hangetealane koolitus valitsemisala hangetega tegelevatele spetsialistidele, et pöörata tähelepanu problemaatilistele ja enim rikkumisi tekitanud punktidele.

Ülevaade riigivalitsemise reformi kava elluviimisest Maaeluministeeriumis

Riigivalitsemise reformi kava elluviimine

Riigivalitsemise reform – 2015. aastal alustatud riigivalitsemise ümberkorraldus, mille üks eesmärke on tõhusam ja jõukohasem riigi sisemine töökorraldus, mille saavutamiseks on vaja valitsussektori töötajate arvu vähendada kooskõlas tööealise rahvastiku kahanemisega. Auditeeritud perioodi jäi Vabariigi Valitsuse otsus vähendada valitsussektori töötajate arvu ajavahemikul 01.06.2015–31.05.2016 kokkulepitud näitajate võrra. Riigikontroll analüüsis otsuse elluviimist kõigis valitsemisalades, andmata sellele hinnangut

36. Vabariigi Valitsuse 2015. aastal otsustatud **riigivalitsemise reformi** kava kohaselt on seatud eesmärgiks järjepidevalt vähendada keskvalitsuse töötajate arvu ning reformida avalike teenuste pakkumist. Nimetatud otsus mõjutab riigi finantsjuhtimist ja ministeeriumitele eraldatud eelarveraha kasutamist. Auditi käigus koguti infot riigivalitsemise reformi elluviimise tegevuskava kohta ministeeriumides. Seejuures uuriti, millised on seni tehtud ja kavandatavad eelarve- ning personalimuudatused ning milliseid põhi- või kõrvaltegevusi need hõlmavad. Selgitati, kas ja kuidas on mõjutanud või mõjutavad kärped teenuste osutamist ja tegevuste elluviimist.

37. Kuna selliste reformide puhul esineb risk, et teenuseid hakatakse sisse ostma töötajatelt võlaõiguslike lepingute alusel ning sel juhul pole tagatud eesmärk muuta riigi töökorraldus säästlikumaks, tegid audiitorid kontrollitoiminguid veendumaks, et kaotatud töökohtade asemel ei ole hakatud samu teenuseid võlaõiguslike lepingute alusel sisse ostma.

38. Auditi käigus küsitleti Maaeluministeeriumi, Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti töötajaid ja analüüsiti saadud dokumente. Selle tulemusena selgus, et

- Maaeluministeerium ja tema valitsemisala asutused on 2016. aasta juuniks olulises osas täitnud riigivalitsemise reformi nelja-aastases plaanis ettenähtud personalikärped juba esimesel aastal. Perioodil 01.06.2015–01.06.2016 vähenes töötajate arv 85 võrra, sh koondati 23 töötajat. Maaeluministeeriumi valitsemisala töötajate koondamisse ei kaasatud sihtasutust ja äriühinguid;
- Maaeluministeerium ei andnud valitsemisala asutustele otseseid suuniseid, kui palju peaks koondama, vaid võimaldas asutustel endil leida võimalikke kokkuhoiukohti ning seda ka asutused tegid;
- näiteks analüüsis Põllumajandusamet oma tööprotsesse, et leida võimalusi muuta teenuste pakkumist efektiivsemaks. Tööülesanded jagati ümber ja nii sai ka töötajate hulka vähendada. Selle tulemusel saadi ka nende palkasid reguleerida. Veterinaar- ja Toiduamet, kes andis oma kinnistud üle Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile (RKAS), koondas töötajaid (nt koristajad), kes ei soovinud RKASi alluvusse üle minna. Osas asutustes vähenes töötajate arv ka vabatahtliku lahkumise alusel, s.t kui töötaja jäi pensionile, siis asemele uut töötajat ei värvatud. Seega saavutati koondamise võimalikkus tööprotsesside optimeerimisega ja olemasolevate töötajate töökoormuse muutmisega;

- suurim koondamine toimus ministeeriumis. Koondati osakondades, kus oli võimalik mõningaid töid ümber korraldada. Tagantjärele nentis ministeerium, et töötajate arvu vähendamine ei toimunud mõistlikult: ajalise piirangu tõttu ei jõutud olukorda põhjalikult analüüsida ning see tõi kaasa allesjäänud töötajate ülekoormatuse. Maaeluministeeriumi valitsemisalas on olnud riigireformi elluviimisel suureks motivaatoriks selle tulemusel kokku hoitava raha jäämine asutustele. Ministeeriumi hinnangul ei ole need protsessid mõjutanud riigiteenuste osutamist.

39. Audititoimingute tulemusena ei tuvastatud, et koondatud inimeste ülesannete täitmiseks oleks sõlmitud võlaõiguslikke lepinguid või teenuseid sisse ostetud.

40. Strateegiliste ümberkorralduste tegemiseks on käimas Maaeluministeeriumi, Põllumajandusameti, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti, Veterinaar- ja Toiduameti ning Põllumajandusuuringute Keskuse ühisprojekt, mille eesmärk on saada ülevaade haldusala tervikprotsessidest ning teha vajaduse korral ümberkorraldusi.

41. Riigikontroll teeb teemast kokkuvõtva kõiki ministeeriume hõlmava ülevaate auditiaruandes „Riigi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“.

Varasemate soovitude rakendamine

Töökorraldus Veterinaar- ja Toiduametis

42. Varasemate auditite käigus on Riigikontroll juhtinud tähelepanu sellele, et seoses sigade Aafrika-katku puhangutega alustasid programmi elluviijad proovide võtmist nii 2014. ja 2015. aasta alguses, kuid alles mitmeid kuid hiljem kehtestas Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor käskkirjaga programmi elluviijatele makstava tasu suuruse ning kohustas veterinaarkeskuste juhatajaid käskkirjaga määrama programmi elluviijad. Seejuures tuvastati, et mitmes keskuses ei määratud neid käskkirjaga üldse, kuigi programmi meetmeid viidi ellu ja maksti tasu ka nendes keskustes.

43. Käesoleva auditi käigus selgus samuti, et programmi teostajad alustasid ka 2016. aasta alguses proovide võtmist, kuid alles aprillis kehtestas Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor käskkirjaga programmi elluviijatele makstava tasu suuruse ning kohustas veterinaarkeskuste juhatajaid käskkirjaga määrama programmi elluviijad. Kõikide veterinaarkeskuste juhatajad seda ka tegid.

44. Kuna programmi elluviijad määrati ja töö tasustamise alused lepitati kokku pärast seda, kui töö tegemist oli juba alustatud, sai võimalikuks, et programmi meetmeid ellu viinud veterinaararstiga, kellele maksti teenuse osutamise eest ka tasu, lõpetati leping enne, kui peadirektor makstava tasu suuruse määras ja veterinaarkeskuse juhtaja ta programmi teostajaks määras.

45. Riigikontroll on jätkuvalt seisukohal, et töö tegijad tuleb määrata ja töö tasustamise alused kokku leppida enne tööde alustamist, kuna hilisemal kokkuleppimisel puudub osapooltel kindlus, et pooled oma kohustused täidavad. Kuna sigade Aafrika-katku tõrjega seoses tekkinud

kulusid rahastatakse ka välistoetustest, on dokumentide korrektne ja õigeaegne vormistamine eriti oluline, et vähendada toetuse tagasinõude riski.

46. Riigikontrolli soovitus maaeluministrile: nõuda Veterinaar- ja Toiduametilt töökorralduse parandamist ning sellise sisekontrollisüsteemi loomist, millega tagatakse enne töö tegemise algust tööde sisus ja tasustamise tingimustes kokku leppimine.

Maaeluministri vastus: nõuame jätkuvalt Veterinaar- ja Toiduametilt sellise töökorralduse ja sisekontrollisüsteemi loomist, millega tagatakse enne töö algust sisus ja tasustamise tingimustes kokkulepe.

/allkirjastatud digitaalselt/

Krista Zibo
finantsauditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ja maaeluministri vastused

Riigikontroll andis auditi tulemusel Maaeluministeeriumile aruandes soovitusi. Maaeluminister saatis 19.06.2017 oma vastuse Riigikontrolli auditiaruande eelnõule.

Riigikontrolli soovitused	Auditeeritu vastused
Puudused 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas 24. Riigikontrolli soovitus maaeluministrile: parandada koostööd Rahandusministeeriumiga riigieelarve seaduse seletuskirja koostamisel ning veenduda seletuskirjas esitatud andmete piisavuses ja korrektsuses. (p-d 13–23)	Maaeluministri vastus: nõustume Riigikontrolli märkustega, oleme arutanud Rahandusministeeriumi ametnikega edasist koostöö tõhustamist, et edaspidi oleks riigieelarve seaduse seletuskirjas esitatud andmed piisavad ja korrektsed.
Riigihangete korraldamine 35. Riigikontrolli soovitus maaeluministrile: - tõsta ostude planeerimise täpsust ja parandada valitsemisalas hanketegevust, sh nõuda kaupade ostmise ja teenuste tellimise korraldamist kooskõlas riigihangete seaduse nõuetega, et tagada raha läbipaistev, kontrollitav, otstarbekas ja säästlik kasutamine; - rakendada meetmeid, et edaspidi vältida valeandmete esitamist riigihangete registrile. (p-d 25–34)	Maaeluministri vastus: võtame arvesse tehtud tähelepanekud ning järgime Riigikontrolli soovitusi rakendada meetmeid hankekorralduse parandamiseks. Eesmärgiks on läbi viia hangetealane kooolitus valitsemisala hangetega tegelevatele spetsialistidele, et pöörata tähelepanu probleemidele ja enim rikkumisi tekitanud punktidele.
Töökorraldus Veterinaar- ja Toiduametis 46. Riigikontrolli soovitus maaeluministrile: nõuda Veterinaar- ja Toiduametilt töökorralduse parandamist ning sellise sisekontrollisüsteemi loomist, millega tagatakse enne töö tegemise algust tööde sisu ja tasustamise tingimustes kokku leppimine. (p-d 42–45)	Maaeluministri vastus: nõuame jätkuvalt Veterinaar- ja Toiduametilt sellise töökorralduse ja sisekontrollisüsteemi loomist, millega tagatakse enne töö algust sisu ja tasustamise tingimustes kokkulepe.

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk

Tulenevalt riigieelarve seadusest on Riigikontrolli kohustuseks auditeerida riigi raamatupidamise aastaaruannet. Samuti tuleb Riigikontrolil kontrollida riigi tehingute seaduslikkust. Ministeeriumi raamatupidamise ja tehingute seaduslikkuse audit on riigi raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditi üheks osaks.

Ministeeriumi auditi eesmärk on avaldada arvamust ministeeriumi tehingute seaduslikkuse kohta ja riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohalt oluliste bilansi ja tulemiaruaruande kirjade õigsuse kohta ministeeriumi bilansis ja tulemiaruanDES.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Auditiasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega, milles on käsitletud nii finantsaruannete kui ka tehingute seaduslikkuse auditeerimist finantsaruannete auditi käigus. Nende standardite järgi tuleb audit kavandada ja sooritada viisil, mis võimaldab põhjendatud kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja tehingud on kontrollitud ulatuses olulises osas kooskõlas asjakohaste seadustega.

Audititoimingute käigus koguti finantsaruannetes esitatud arvandmete ja muu avalikustatud info ning tehingute seaduslikkuse kohta tõendusmaterjali. Asjakohaste audititoimingute kavandamiseks võttis Riigikontroll arvesse finantsaruannete koostamiseks ja tehingute seaduslikkuse järgimiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi. Sisekontrollisüsteemi kui terviku tulemuslikkuse kohta Riigikontroll arvamust ei avalda. Auditi käigus hinnati ka seda, kas kasutatud arvestuspõhimõtted on olnud asjakohased ja juhtkonna raamatupidamislikud hinnangud põhjendatud.

Ministeeriumis ei ole Riigikontroll teinud raamatupidamise aastaaruande auditit, vaid on sooritanud audititoiminguid, mis on vajalikud, et anda hinnang riigi raamatupidamise aastaaruandele ja tehingute seaduslikkusele. Seetõttu ei avalda Riigikontroll arvamust 29.05.2017.a kuupäeval kantsleri allkirjastatud saldoandmiku kui terviku õigsuse kohta.

Riigikontroll leiab, et audititoimingud annavad piisava aluse, et avaldada arvamust riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast oluliste finantsaruande kirjade kajastamise õigsuse kohta Maaeluministeeriumi finantsaruandes ning Maaeluministeeriumi eelarve täitmise aruande usaldusvärsuse ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Riigikontrolli hinnang – olulises osas kooskõlas – tähendab, et puuduvad sellised asjaolud, mille esitamine või esitamata jätmine võib mõjutada auditiaruande kasutaja hinnangut asutuse finantsnäitajatele ja tehingute seaduslikkusele. Olulisuse määramisel on Riigikontroll võtnud arvesse nii olulisuse kvantitatiivseid (olulisus summa järgi) kui ka kvalitatiivseid (olulisus sisu ja konteksti järgi) aspekte. Olulisuse hindamisel sisu ja konteksti järgi on Riigikontroll võtnud arvesse nii eksimuste mõju üksikult ja koos kui ka sisemisi ja väliseid mõjutegureid.

Riigikontroll annab põhjendatud kindlusel põhineva arvamuse selle kohta, kas ministeeriumi tehingud vastavad riigieelarve seadustele, riigihangete seadusele. Piiratud kindlusele tuginev aramus antakse, hinnates tehingute vastavust riigivaraseadusele. Seejuures tuuakse välja eksimused riigivaraseaduse tähtsamate nõuete vastu. Ülejäänud seaduste ja õigusaktide puhul kontrollitakse tähtsamate vastavusnõuete täitmist, tuues välja puudused ja tehes soovitusel, avaldamata seejuures kokkuvõtvat arvamust. Vt lisa 1 nimetatud õigusakte.

Auditi käigus leitud vähem tähtsatele puudustele, mille mõju pole märkimisväärne, juhiti auditeeritu tähelepanu auditi ajal, samuti on seda tehtud neile saadetud märgukirjas.

Maaeluministeeriumi raamatupidamine

Et avaldada arvamust riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast oluliste finantsaruande kirjade kajastamise õigsuse kohta Maaeluministeeriumi finantsaruandes, hindas Riigikontroll, kas finantsaruande kirjade kajastamine vastab Eesti heale raamatupidamistavale. Selle põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvahelisel tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid).

Maaeluministeeriumi tehingute seaduslikkus

Seaduslikkuse auditeerimisel pöörati põhitähelepanu sellele, kas riigivara on valitsetud heaperemehelikult. Heaperemehelik valitsemine tähendab, et riigivaraga on ümber käidud eesmärgipäraselt, otstarbekalt, säästlikult ja tõhusalt ning läbipaistvalt ja kontrollitavalt. Riigi tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks tuleb Riigikontrollil lisaks riigiasutustes tehtavatele audititoimingutele veenduda (s.t täita grupiauditi rolli), kas ka teiste üksuste (riigi valitseva mõju all olevate riigi äriühingute ja sihtasutuste) majandustehingud on sooritatud kooskõlas riigihangete seadusega. Neid üksusi auditeerivad erasektori vandeaudiitorid, mistõttu tuleb Riigikontrollil juhendada nende tööd.

Riigieelarve seadustele vastavuse kontrollimine jagunes kaheks: tehingute seaduslikkuse auditeerimine ja eelarve täitmise aruande kontrollimine. Tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks auditeeris Riigikontroll, kas Maaeluministeeriumi tehingud on olulises osas sooritatud, lähtudes riigieelarve seadusest ning 2016. aasta riigieelarve seadusest ja selle seaduse muutmise seadusest. Selleks kontrolliti, kas ministeeriumis on tulud riigieelarvesse kogutud; kulud ja finantseerimistehingud tehtud sihipäraselt; kas iga-aastase eelarveseadusega kehtestatud eelarvest ja selles tehtud muudatustest on kinni peetud ning kas eelarvest tehtud ettemaksed olid vältimatud.

Samuti kontrollis Riigikontroll, kas riigiasutus on võtnud kohustusi ainult siis, kui talle on selleks riigieelarvest raha ette nähtud ning kas kõik tulud, kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud on liigendatud sellisel viisil, et nende majanduslik sisu või otstarve on selgelt kindlaks määratud. Eelarve täitmise aruande kontrollimisel hinnati, kas ministeerium on aruande koostanud ettenähtud reeglite kohaselt ning kas tehtud korrigeerimised on olnud õigustatud.

Varade soetamisel kontrolliti tehingute vastavust riigihangete seaduse üldpõhimõtetele, milleks on säästlikkus ja otstarbekus, võrdne kohtlemine ja proportsionaalsus, läbipaistvus ja kontrollitavus, efektiivne konkurents ja huvide konflikti vältimine. Selleks kontrolliti valikuliselt ja riskihinnangust lähtudes, kas piirmäära ületavate soetuste puhul on järgitud riigihangete seaduses ette nähtud menetluskorda ja kas liihangete puhul on kinni peetud riigihangete üldpõhimõtetest. Ministeeriumi valitsemisele kuuluva Maaelu Edendamise Sihtasutuse tegevuse vastavust riigihangete seadusele auditeerisid erasektori vandeaudiitorid.

Ministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise ja tehingute seaduslikkuse auditis käsitleti ka Vabariigi Valitsuse riigivalitsemise reformi kavas olevaid tegevusi ja nende elluviimist. Valitsuse reformi kava järgi soovitakse vähendada keskvalitsuse töötajate arvu ja reformida avalike teenuste osutamise korraldust. Auditi käigus koguti infot riigivalitsemise reformi kava elluviimise kohta, sh selgitati, milline on selle elluviimise tegevuskava Maaeluministeeriumis, millised on seni tehtud ja kavandatavad eelarve- ning personalimuudatused ning milliseid põhi- või kõrvaltegevusi need hõlmavad. Uuriti, kas ja kuidas on mõjutanud või mõjutavad kärped teenuste osutamist ja tegevuste elluviimist. Kogutud info põhjal antakse kõiki ministeeriumeid hõlmav ülevaade riigi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta koostatavas auditiaruandes.

Auditi lõpetamise aeg

Audititoimingud lõpetati mais 2017.

Auditi meeskond

Auditis osalesid auditijuht Sale Ajalik ning vanemaudiitorid Katrin Eller ja Ivika Vispel ning audiitor Triin Saarma.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee.

Auditiaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditiaruande kokkuvõte on saadaval ka inglise keeles.

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on 2-1.8/17/60149/20.

Riigikontrolli postiaadress on:

Kiriku 2/4

15013 TALLINN

Tel +372 640 0700

Faks +372 661 6012

riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemaid auditeid Maaeluministeeriumi raamatupidamise valdkonnas

22.06.2016 – Maaeluministeeriumi raamatupidamine ja tehingute seaduslikkus 2015. aastal

25.06.2015 – Põllumajandusministeeriumi 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

30.06.2014 – Põllumajandusministeeriumi 2013. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

25.06.2013 – Põllumajandusministeeriumi 2012. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

05.07.2012 – Põllumajandusministeeriumi 2011. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

13.07.2011 – Põllumajandusministeeriumi 2010. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

15.07.2010 – Põllumajandusministeeriumi 2009. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee.

Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid

A. Tehingute seaduslikkust hindas Riigikontroll järgmistele õigusaktide puhul:

- 2016. aasta riigieelarve seadus, §-d 1, 5;
- 2016. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus, § 1;
- rahandusministri 10.09.2014. aasta määrus nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri”;
- rahandusministri 16.12.2015. aasta määrus nr 47 „Eelarveklassifikaator”;
- rahandusministri 04.02.2016. aasta määrus nr 9 „Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord”;
- riigieelarve seadus, §-d 30–33, 53, 54, 56, 60, 64;
- riigihangete seadus, §-d 3–5, 7, 10, 13–16, 18², 19–29, 31, 35–41, 44, 46–47, 50, 54, 58, 68–71, 105;
- riigivaraseadus, § 8.

B. Lisaks hindas Riigikontroll tehingute kontrollimisel kooskõla järgmiste olulisemate õigusaktidega:

- avaliku teenistuse seadus, § 61;
- korruptsioonivastane seadus §-d 2–5, 7, 10–11;
- loomatauditõrje seadus §-d 55–58;
- põllumajandusministri 11.11.2010. aasta määrus nr 108 „Volitatud veterinaararsti volituse raames osutatavate teenuste tasu määrad ja tasustamise kord”.